

**Зародження дисидентського руху в Україні та його
течії. Левко Лук'яненко. Антирадянські виступи
1960-х рр.**

План уроку

- ◆ Зародження дисидентського руху в Україні та його течії. Левко Лук'яненко.
- ◆ Антирадянські виступи 1960-х рр.

Зародження дисидентського руху в Україні та його особливості

Зародження

Середина 1950-х рр. — зародження дисидентського руху в СРСР

Визначення

Дисидентство — це опозиційний рух проти панівного державного ладу, протистояння офіційній ідеології та політиці

Причини виникнення

- Поліпшення внутрішньополітичного клімату за часів «відлиги», що призвело до нової хвилі національно-визвольної боротьби.
- Антикомуністичні виступи в країнах Східної Європи (в Угорщині, Польщі, Чехословаччині).
- Активний правозахисний рух, спричинений прийняттям Декларації прав людини (1948 р.)
- Монопольна влада партійно-радянської бюрократичної верхівки.
- Утиски та обмеження національного та культурно-духовного життя. Політика русифікації

Форми боротьби

- Протести, звернення на адресу керівників країни, «відкриті листи» до ООН («відкритий лист» до ООН українських політв'язнів мордовських концтаборів, у якому узагальнювалися вимоги українського дисидентства, висловлювався рішучий протест проти дискримінації українства).
- Поширення нелегальної літератури (так званий «самвидав»).
- Створення дисидентських організацій

Особливості

- Національно-демократичне забарвлення.
- Мирні, ненасильницькі форми боротьби.
- Охоплення дисидентським рухом різних соціальних прошарків населення — інтелігенції (письменники, журналісти, вчителі, юристи тощо), студентства, робітництва тощо.

Діяльність дисидентської організації УРСС

Визначення поняття

Українська робітничо-селянська спілка (УРСС) — перша підпільна організація партійного типу в Україні повоєнного періоду, що вдалася до ненасильницьких, правових методів здобуття незалежності

Роки

1959—1961 рр.

Лідери

Л. Лук'яненко, І. Кандиба

Мета

- Ненасильницька боротьба за національні, культурні, економічні, громадянські права в Україні.
- Незалежна Україна з радянським ладом і соціалістичною економікою

Розгром

- *1961 р.* — викриття УРСС органами КДБ, арешт Л. Лук'яненка, І. Кандиби, С. Віруна, В. Луцьків, О. Лібовича та ін.
- *20 травня 1961 р.* — засудження Львівським обласним судом учасників УРСС до тривалих термінів позбавлення волі, а Л. Лук'яненка до страти, що згодом була замінена 15-ма роками ув'язнення